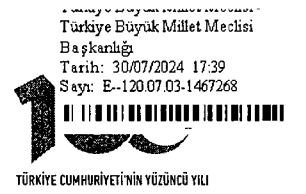

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/12428
GK.155

ACELE

Sayı : E-72079556-610-12232791

Konu : Soru Önergeleri (7/12428)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 03.06.2024 tarihli ve 1436819 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Antalya Milletvekili Sayın Aykut KAYA tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/12428 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/12428 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: C13B1CE9-66B8-4504-878D-E2F348E7CD1F

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No:(312) 705 73 30

Antalya Milletvekili Sayın **Aykut KAYA**'ya Ait 7/12428 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımızca engellilik alanında politika ve stratejilerin belirlenmesi, sosyal hizmet faaliyetlerinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi için gerekli çalışmalar hak temelli bakış açısıyla yürütülmektedir. Engelli bireylerin bakımdan sağlığa, istihdamdan erişilebilir çevreye, her alanda haklarını etkin kullanmalarını sağlayarak, yaşam kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar engelliliğin çeşitliliklerine bağlı olarak farklılaşan ihtiyaçları göz önünde bulundurularak sürdürülmektedir. Engelli bireylere yönelik bakım hizmetlerinde temel bakış açımız; engellilerin ailelerinin yanında, sosyal çevrelerinden ayrılmadan bakımına öncelik vermektir. Bununla birlikte; evde bakımı mümkün olmayan engellilere kurum bakımı seçeneği de sunulmaktadır. Bu kapsamda engelli bireylere özgü gerek gündüz hizmet veren gerekse yatılı hizmet veren ihtisaslaşmış bakım merkezlerimiz yaygınlaştırılmaktadır.

Bu minvalde, otizmlili bireylere buldukları ortamda güvenli bir şekilde bağımsız yaşayabilmeleri için durumlarına uygun olarak gerekli psikososyal destek ve bakım hizmetleri sunulmaktadır. Engelli bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinin sunumunda kişinin biyolojik, fiziksel, psikolojik, sosyal, kültürel ve manevi ihtiyaçları gözetilerek dikkate alınmaktadır.

Bakanlığımız, İl Müdürlüklerimiz ve Sosyal Hizmet Merkezlerinde görevli personeller aracılığı ile otizmlili kişilere ve ailelerine gerekli bilgilendirme, yönlendirme ve rehberlik hizmetlerini tüm illerde yürütmektedir. Bununla birlikte; Bakanlığımız tarafından otizmlili bireylerin hak temelli anlayışla toplumsal hayata katılımı için otizmlili çocuğu olan ailelerin ihtiyaçlarının belirlenmesi, sunulan hizmetlerin kullanımı konusunda bilgilendirilmesi, doğru ve güvenilir bilgilere ulaşabilmesi ve psikososyal destek sunulması amacıyla otizmlili çocuğu olan ailelere yönelik Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı Projesinin pilot uygulaması hayata geçirilmiştir. Otizmlili çocuğu olan ailelere atanan sosyal hizmet danışmanlarının; ailenin karar alma süreçlerinde aktif şekilde desteklenmesi, gelişimsel sürecin izlenmesi, doğru desteklere yönlendirilmesi ve psikososyal destek konusunda çalışma yapması sağlanmaktadır. Proje ile ailelerin üzerindeki sorumluluğun ve stres faktörlerinin hafifletilerek evlilik içerisinde sosyal rol dengesinin sağlanmasına ve evlilik içerisinde yaşanan çatışmaların çözülmesine katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Ayrıca otizmlili olan ve normal gelişim gösteren kardeşler arasındaki ilişkiyi geliştirebilmek ve yaşanabilecek ihmal durumlarının önüne geçmek için ailelere rehberlik edilmekte ve normal gelişim gösteren çocuğun kardeşlik ilişkilerinin olumsuz etkilenmesini önlemek için duygularını paylaşabilmesi konusunda teşvik edilmektedir.

Diğer taraftan otizmlili, gelişim geriliği riski bulunan veya özel gereksinimli olan çocuklar için aile temelli ulusal erken müdahale sisteminin oluşturulması amacıyla hazırlanan proje önerisi Bakanlığımız 2024-2025 Yatırım Programı'na alınmıştır.

Proje kapsamında; erken dönemde tanılanan çocukların sağlık hizmetlerine erişimlerinin yanı sıra aile destek programının kurularak bebek ve çocukların gelişimleri açısından risklerin tespit edildiği, gelişimlerinin takip edildiği ve ailelerin sürece dâhil edildiği Aile Temelli Ulusal Erken Müdahale Sistemi oluşturulması çalışmaları yürütülmektedir.

Oluşturulacak sistem ile bütüncül ve aile odaklı yaklaşımla gelişim geriliği riski taşıyan çocuklar ve özel gereksinimli çocukların doğumdan ilkokulun ilk yıllarına kadar kaliteli bakım, sağlık, koruma ve eğitim hizmetlerine sürekli olarak erişebilmelerini ve mükerrer hizmet

sunumunun önlenmesi suretiyle bu çocukların yeterli desteği almasını sağlamak amaçlanmaktadır.

2024-2025 yıllarında Bakanlığımız yatırım bütçesinden gerçekleştirilecek Proje'de:

- Ülkemiz koşullarına uygun Aile Temelli Ulusal Erken Müdahale Sistemi tasarlanarak pilot olarak belirlenen 3 ilde uygulanacaktır.
- Kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi amacıyla sektörler arası izleme sistemi kurulacaktır.
- Pilot illerde uzmanlara eğitimler verilecektir.

Sistemin oluşturulmasında Bakanlığımız ve UNICEF arasındaki İş Birliği Protokolü'ne dayalı 2024 Çalışma Planı kapsamında UNICEF tarafından teknik destek sağlanmaktadır. Bu teknik destek; erken müdahale sisteminin kurulmasına ilişkin modelleme çalışması yapılmasını ve modelin pilot uygulamasının gerçekleştirilmesini içermektedir.

UNICEF ile iş birliğinde;

- Karşılaştırmalı literatür analizi yapılarak iyi uygulama örnekleri incelenmiştir.
- Ulusal koşullara taslak uygun erken müdahale sistemi oluşturulmuş olup Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Bakanlığımız, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı'nın iş birliğinde nihai hale getirilecektir.
- Belirlenen 4 gündüzlü bakım kuruluşunda pilot uygulama başlatılmıştır. Ankara/Sincan Otizm Gündüz Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi, Ankara/Keçiören Gündüz Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi, Antalya Otizm Gündüz Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi ile Kahramanmaraş Havaalanı Konteyner Kent İl Müdürlüğü Hizmet Alanı olmak üzere üç farklı il ve dört farklı kuruluştaki görev yapan erken müdahale birimlerinde görevli 13 meslek personeline engellilik ve otizm alanına ilişkin çevrim içi eğitimler vermeye başlanmıştır. Toplam dört aşamada gerçekleştirilecek olan eğitimlerin ilki, 11 Haziran 2024 tarihinde Bakanlığımız ve UNICEF iş birliğinde gerçekleştirilmiştir.
- Aile Temelli Ulusal Erken Müdahale Sistemi'nde sorumlu olacak Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Bakanlığımız, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı'nın temsilcilerinin yer alacağı bir koordinasyon görev ekibi kurulacaktır.
- Pilot uygulamanın sonuçlarına göre uygulamanın yaygınlaştırılmasına yönelik finansal ve insan kaynağı analizleri yapılacaktır.